

Kuidas ulakale marakratile viisakust ja kombeid õpetada

Kui tahad, et su lapsest kasvab viisakas ja heade kommetega täiskasvanu, pead talle ise ette näitama, kuidas see käib. Kui käitud ise nagu mühkam, arvab põnn, et nii ongi normaalne ja teeb sama. Ise viisakalt rääkides ja käitudes järgib laps järgib eeskuju ja teised vanemad kukuvad imestusest pikali, et üks pisike nii kombekas olla oskab!

Jälgi alati, et käituksid ka ise vastavalt neile nõuannetele:

1. Pöördu alati endast vanemate puhul "Teie" vormis ning õpeta seda ka oma lastele.
2. Tervita korralikult. Suru inimesel, kellega tuttavaks saad, tugevalt kätt, vaata talle otsa ja ütle kõlava ja selge häälega: "Tere, mina olen ..., meeldiv tutvuda!" Loomulikult tuleb tervitamine ja head aega ütlemine igapäevarutiini sisse harjutada, et lapsed ei marsiks võõras kohas uksest sisse ega välja ühtegi sõna ütlemata.
3. Kui pörkad kellegagi kogemata kokku või müksad kedagi, vabanda alati. Ka siis, kui sa ei ole ise süüdi. Tänapäeva lapsed arvavad alati, et keegi koperdab neil jalus ja ei oska andestust paluda ka siis, kui nad ise eeskäijale selga kukuvad.
4. Lase lapsel aidata. Kui sul on endal rasked poekotid käe otsas, anna sealt midagi (piimapakid, juurviljad vms) lapsele kanda. Julgusta teda aitama ka siis, kui ta näeb, et vanaemal või sõbral on palju asju ja ta saaks abiks olla.
5. Kui sind tänatakse, ütle "pole tänu väärt", mitte "pole probleemi". Viimane on tänapäeval väga levinud ja üsnagi mõttetu väljend, sest kellegi aitamine või kellelegi teene tegemine ei peagi olema probleem ja niiviisi vastates annad märku, et nägid hullu vaeva. "Pole tänu väärt" on palju viisakam väljend.
6. Suhtle täiskasvanutega viisakalt. Kuidas peaks laps õppima täiskasvanutega rääkimist, kui keegi talle ette ei näita, kuidas see käib? Kohtudes kellegagi, keda sa päris hästi ei tea või kelle seltskonnas sa ei tunne end mugavalt, küsi alati, kuidas tal läheb, räägi kasvõi ilmast ja tööst, peaasi, et näitad inimese vastu huvi üles ja ei istu vaikides ega mossitades nurgas. Nii õpib ka laps, et näiteks sõprade vanemaid ei pea iga hinna eest vältima.
7. Söögilauas täna alati toidu eest. Ka siis, kui sulle tegelikult ei maitsenud. "Aitäh, kõht on täis!" on ka parem kui üldse mitte midagi. Ning KINDLASTI korista enda järelt mustad nõud.
8. Loovuta oma koht bussis rasedale, lapsele või vanainimesele.
9. Söögilauas või sõprade-tuttavate-sugulastega kohtudes pane telefon kotti. Laua ääres ei lobiseta mobiiliga, ei mängita mängu ega saadeta sõnumeid.
10. Ära räägi teistele vahele. Oota oma korda. Sinu sõnum ei ole tähtsam kui selle, kel parasjagu jutt pooleli.